

PWYLLGOR SGRIWTINI PARTNERIAETH AC ADFYWIO

Cofnodion y cyfarfod arbennig a gynhaliwyd ar 24 Hydref 2019

- PRESENNOL:** Y Cynghorydd Gwilym O Jones (Cadeirydd)
- Y Cynghorwyr K P Hughes, Vaughan Hughes, R LI Jones a Margaret Murley Roberts.
- Mr Dafydd Gruffydd – Menter Môn.
- Y Cynghorydd Richard A Dew - Deilydd Portffolio Cynllunio a Gwarchod y Cyhoedd (ar gyfer eitemau 3 a 4).
- Aelodau o'r Pwyllgor Polisi Cynllunio ar y Cyd a wahoddwyd i'r cyfarfod mewn perthynas ag eitem 3**
- Y Cynghorydd John Griffith.
- WRTH LAW:** Prif Weithredwr,
Cyfarwyddwr Lle a Llesiant Cymunedol (mewn perthynas ag Eitemau 3 a 4)
Prif Swyddog Cynllunio (DFJ) (mewn perthynas ag Eitem 3),
Rheolwr Polisi Cynllunio – Uned Polisi Cynllunio ar y Cyd (mewn perthynas ag Eitem 3),
Pennaeth Gwasanaethau Democrataidd,
Uwch Swyddog Cyflawni Rhaglen Ynys Ynni (DLJ) (mewn perthynas ag Eitem 4),
Rheolwr Sgriwtini (AD),
Swyddog Pwyllgor (MEH).
- YMDDIHEURIADAU:** Y Cynghorwyr Glyn Haynes, Alun Roberts, Nicola Roberts.
- Arweinydd y Cyngor – Y Cynghorydd Llinos M Huws,
Deilydd Portffolio (Corfforaethol) - Y Cynghorydd Dafydd R Thomas.
- Y Cynghorydd Robin Williams (gwahoddwyd i'r cyfarfod mewn perthynas ag Eitem 3).
- Mrs Anest G Frazer – Yr Eglwys yng Nghymru,
Mr Keith Roberts – Yr Eglwys Gatholig Rufeinig,
Mr Dyfed Jones – Rhiant Lywodraethwr (Sector Ysgolion Cynradd).
- HEFYD YN BRESENNOL:** Dim

Llongyfarchodd y Cadeirydd Mrs Annwen Morgan ar ei phenodiad yn Brif Weithredwr a llongyfarchodd Mr Dylan Williams, ar ei benodiad yn Ddirprwy Brif Weithredwr.

1 YMDDIHEURIADAU

Fel y nodwyd uchod.

2 DATGANIAD O DDIDDORDEB

Datganodd y Cynghorydd K P Hughes ddiddordeb personol mewn perthynas ag Eitem 3 – Adroddiad Monitro Blynyddol y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd 2019 ac ni chymerodd rhan yn y drafodaeth na'r bleidlais.

3 ADRODDIAD MONITRO BLYNYDDOL Y CYNLLUN DATBLYGU LLEOL AR Y CYD 2019

Cyflwynwyd – adroddiad gan y Cyfarwyddwr Lle a Llesiant Cymunedol mewn perthynas â'r Adroddiad Monitro Blynyddol 2019 – Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd.

Adroddodd y Deilydd Portffolio Cynllunio a Gwarchod y Cyhoedd bod yr Adroddiad Monitro Blynyddol yn cofnodi canfyddiadau gwaith monitro gweithrediad strategaethau a pholisïau'r cynllun rhwng 1 Ebrill a 31 Mawrth yn ystod y flwyddyn flaenorol. Fel arfer, mae'n rhaid cyhoeddi'r adroddiad monitro blynyddol cyntaf erbyn 31 Hydref yn ystod y flwyddyn yn dilyn mabwysiadu'r cynllun datblygu lleol. Mabwysiadwyd Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd Gwynedd ac Ynys Môn ddiwedd mis Gorffennaf 2017. O'r herwydd, er mwyn cynnwys blwyddyn ariannol gyflawn, dyma'r cyfle cyntaf i gyflwyno Adroddiad Monitro Blynyddol i Lywodraeth Cymru.

Dywedodd y Prif Swyddog Cynllunio bod rhaid i'r Adroddiad Monitro Blynyddol gynnwys fframwaith monitro a'i fod yn gyfrwng allweddol ar gyfer darparu adborth fel rhan o'r broses gylchol o lunio polisïau cynaliadwy. Mae prif ganfyddiadau'r Adroddiad Monitro Blynyddol fel a ganlyn:-

- Mae 55% o unedau tai a ganiatawyd yn ystod cyfnod yr Adroddiad Monitro Blynyddol yn y Ganolfan Isranbarthol a'r Canolfannau Gwasanaethau Trefol. Rhoddwyd caniatâd i 23% o unedau mewn Canolfannau Gwasanaeth Lleol a 22% mewn Pentrefi, Clystyrau a Chefn Gwlad Agored sy'n cyd-fynd â strategaeth ddosrannu tai y Cynllun;
- Rhoddwyd caniatâd cynllunio i 543 o unedau tai newydd yn ystod cyfnod yr Adroddiad Monitro Blynyddol h.y. safleoedd nad oedd â chaniatâd cynllunio ar y diwrnod y cafodd y Cynllun ei fabwysiadu;
- Rhoddwyd caniatâd cynllunio i 202 o dai fforddiadwy yn ystod cyfnod yr Adroddiad Monitro Blynyddol;
- Yn ystod cyfnod yr Adroddiad Monitro Blynyddol (2017-2019), cwblhawyd 348 o unedau tai ar safleoedd a ddynodwyd ar gyfer tai;
- Cwblhawyd 254 o unedau fforddiadwy yn 2017-19. Roedd cynnydd sylweddol yn nifer yr unedau tai fforddiadwy a gwblhawyd yn 2018/19 (193 o unedau) o gymharu â blynyddoedd blaenorol;

- Derbyniodd y Cyngor 62 o apeliadau yn ystod y Cyfnod Monitro a diystyriwyd 74% ohonynt. Nid oedd yr apeliadau a ganiatawyd yn tanseilio polisiau allweddol y Cynllun.

Nododd y Swyddog bod casgliad yr Adroddiad Monitro Blynyddol yn un cadarnhaol a bod polisiau cynllunio yn cael eu gweithredu. Dywedodd, o ganlyniad i brif ganfyddiadau'r Adroddiad Monitro Blynyddol, nad oes tystiolaeth i awgrymu bod angen cynnal adolygiad cynnar o'r Cynllun.

Rhoes y Pwyllgor ystyriaeth i'r adroddiad a gwnaed y pwyntiau canlynol:-

- Gofynnwyd sut mae pris tŷ fforddiadwy yn cael ei ddiffinio? Dywedodd y Rheolwr Polisi Cynllunio – Uned Polisi Cynllunio ar y Cyd bod fformiwla i gyfrifo canran o gyflogau trigolion yr ardal yn cael ei defnyddio i benderfynu ar brisiau tai fforddiadwy (sydd yn rhan o ddatblygiadau newydd). Nododd bod Canllaw Cynllunio Atodol wedi'i lunio sydd yn rhoi gwybodaeth fanwl am dai fforddiadwy mewn gwahanol ardaloedd. Bydd cytundeb Adran 106 yn cael ei osod ar unrhyw ganiatâd cynllunio yn ôl yr angen, i sicrhau bod y tai yn cael eu cadw fel tai fforddiadwy. Cyfeiriwyd bod rhai datblygwyr yn nodi nad yw datblygiad yn hyfyw oni bai bod modd iddynt leihau cyfran y tai fforddiadwy sy'n rhan ohono. Dywedodd y Prif Swyddog Cynllunio bod ceisiadau i leihau elfen fforddiadwy unrhyw ddatblygiad yn cael eu hasesu a bod y dystiolaeth a gyflwynir i gyd-fynd â'r ceisiadau hynny'n cael ei harchwilio;
- Gofynnwyd a oes trefniadau mewn lle i sicrhau bod yr Adroddiad Monitro Blynyddol yn ddigon cadarn a'i fod yn cydymffurfio â rheoliadau statudol. Dywedodd y Rheolwr Polisi Cynllunio bod Llywodraeth Cymru yn pennu fframwaith statudol ar draws Cymru mewn perthynas â'r Adroddiad Monitro Blynyddol a bod rhaid i bob Cynllun Datblygu Lleol lynu at y fframwaith. Roedd Aelodau'r Pwyllgor o'r farn bod angen llunio fersiwn 'hawdd ei deall' o'r ddogfen y flwyddyn nesaf;
- Nodwyd nad yw'r Adroddiad Monitro Blynyddol yn cyfeirio at newid hinsawdd. Dywedodd y Cyfarwyddwr Lle a Llesiant Cymunedol fod yr Adroddiad Monitro Blynyddol wedi ei lunio i gydymffurfio â'r fframwaith statudol. Nododd bod modd i'r Pwyllgor hwn ofyn i Swyddogion gynnwys materion yn ymwneud ag allyriadau carbon yn yr Adroddiad Monitro Blynyddol nesaf. Ychwanegodd fod Swyddogion yn y Cyngor ar hyn o bryd yn gweithio ar strategaeth ynni a lleihau carbon ar gyfer y Cyngor fydd yn lleihau ôl-troed carbon i sicrhau bod yr Awdurdod yn chwarae rhan flaenllaw o ran cyflawni'r targed statudol i leihau carbon a osodwyd gan y llywodraeth ar gyfer 2030 a 2050.

PENDERFYNWYD argymhell i'r Pwyllgor Gwaith:-

- **Bod yr Adroddiad Monitro Blynyddol ar gyfer 2019 yn gosod y sylfaen ar gyfer gweddill cyfnod y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd;**
- **Cadarnhau bod y Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd yn perfformio'n briodol hyd yma;**
- **Nodi nad oes unrhyw bolisi cynllunio unigol yn methu â chyflawni ei amcanion;**

- **Bod swyddogion yn cael eu gwahodd i ystyried dull o ddarparu fersiwn weledol, hawdd ei deall o'r Adroddiad Monitro Blynyddol (ar gyfer y cyfnod Ebrill 2019 i Mawrth 2020).**

GWEITHREDU: Fel y nodwyd uchod

4 YMATEB DRAFFT I YMGYNGHORIAD LLYWODRAETH CYMRU AR Y FFRAMWAITH DATBLYGU CENEDLAETHOL

Cyflwynwyd – adroddiad gan y Cyfarwyddwr Lle a Llesiant Cymunedol mewn perthynas ag Ymateb Drafft i Ymgynghoriad Llywodraeth Cymru ar y Fframwaith Datblygu Cenedlaethol.

Adroddodd y Cyfarwyddwr Lle a Llesiant Cymunedol fod y Fframwaith Datblygu Cenedlaethol (FfDC) yn gynllun datblygu newydd fydd yn gosod cyfeiriad ar gyfer datblygiad yng Nghymru o 2020 i 2040. Mae'n gosod strategaeth ar gyfer mynd i'r afael â blaenoriaethau cenedlaethol allweddol drwy'r system gynllunio, gan gynnwys cynnal a datblygu economi llewyrchus, lleihau carbon, datblygu ecosystemau gwydn a gwella iechyd a lles ein cymunedau. Mae'r FfDC yn gynllun gofodol, sy'n golygu ei fod yn gosod cyfeiriad ynghylch ble y dylid buddsoddi mewn seilwaith a datblygiad er lles Cymru a'i phobl. Yr FfDC fydd yr haen uchaf o gynllun datblygu ac mae'n canolbwyntio ar faterion a heriau ar lefel genedlaethol. Oherwydd ei natur strategol, nid yw'n neilltuo datblygiad i bob rhan o Gymru ac nid yw ychwaith yn cynnwys polisiau ar bob math o ddefnydd tir. Dywedodd ei bod yn hollbwysig ymateb i'r FfDC i sicrhau bod polisi cynllunio ar yr haen uchaf yn addas i bwrpas a bod aliniad clir rhwng dyheadau Cyngor Sir Ynys Môn o'r lefel leol i'r lefel genedlaethol fydd yn gosod cyfeiriad i fuddsoddiad mewn seilwaith a datblygiad yn y dyfodol.

Ychwanegodd bod hyn yn gyfle i'r Cyngor ddylanwadu ar gynnwys y FfDC fydd yn siapio datblygiad y genedl yn ystod yr ugain mlynedd nesaf. Dywedodd mai Llywodraeth Cymru sy'n penderfynu ar Ddatblygiadau o Arwyddocâd Cenedlaethol yn hytrach na'r awdurdod cynllunio lleol. Cyfeiriodd at yr ymgynghoriad a gynhaliwyd ynghylch Fferm Solar Traffwll fel enghraifft. Mae'r fferm solar arfaethedig yn safle 289 acer ar dir fferm mewn 7 ardal i'r de o'r A55. Llywodraeth Cymru fydd yn penderfynu ar y cynnig hwn. Nododd y byddai gan y FfDC fwy o ddylanwad ar unrhyw benderfyniad na pholisiau Cynllun Datblygu Lleol yr Awdurdod.

Ychwanegodd y Cyfarwyddwr Lle a Llesiant Cymunedol fod y Cyngor Sir yn cefnogi'r egwyddor o greu FfDC ar gyfer Cymru. Fodd bynnag, mae gan y Cyngor bryderon ac amheuan mewn perthynas â nifer o themâu a pholisiau yn y FfDC drafft. Dywedodd bod angen mynegi'n bendant na fydd rhai o'r prosiectau sy'n rhan o'r FfDC yn cydweddu â thirwedd yr Ynys. Mae'r FfDC yn cynnig bod canol yr Ynys yn addas ar gyfer ffermydd gwynt a ffermydd solar ac, yn ôl Llywodraeth Cymru, mae rhagdybiaeth o blaid datblygiadau ynni gwynt a solar mawr ar y tir yn yr ardaloedd â blaenoriaeth. Dywedodd nad yw swyddogion yn ystyried bod datblygu tyrbinau gwynt 250 metr o uchder yn addas i'r Ynys. Ychwanegodd y Cyfarwyddwr Lle a Llesiant Cymunedol bod y Cyngor yn synnu nad yw Caergybi'n cael ei chydabod na'i diffinio fel Ardal Dwf Rhanbarthol ar gyfer Cymru, yn arbennig o

ystyried bod yr FfDC yn cyfeirio'n benodol at bwysigrwydd Porthladd Caergybi i wasanaethu Cymru, y DU ac Iwerddon.

Noda'r FfDC y bydd lefel newydd o bolisiau cynllunio yn cael eu creu h.y. Polisiâu Cynllunio Cenedlaethol, Polisiâu Cynllunio Rhanbarthol a Pholisiâu Cynllunio Lleol. Cwestiynodd y Cyfarwyddwr Lle a Lles Cymunedol yr angen am dair haen o bolisiau gan fod adnoddau llywodraeth leol eisoes dan bwysau ac mae'r Awdurdod hwn wedi cytuno ar Bolisi Cynllunio ar y Cyd gyda Chyngor Gwynedd.

Tynnodd y Cyfarwyddwr Lle a Llesiant Cymunedol sylw at y ffaith fod rhai Prosiectau Seilwaith o Arwyddocâd Cenedlaethol wedi cael eu hepgor o'r FfDC:-

- Prosiectau ynni carbon isel
- Dim digon o gyfeiriadau at ardaloedd gwledig
- Polisi Dynodedig ar gyfer yr Iaith Gymraeg
- Dim cyfeiriad at drydedd bont
- Tai fforddiadwy
- Pwysigrwydd y Maes Awyr yn y Fali ar gyfer y cysylltiad rhwng Gogledd a De Cymru

Nododd fod Swyddogion yn y Cyngor yn tynnu sylw at bryderon yr Awdurdod mewn grwpiau prosiect ar lefel rhanbarthol ac mae'r Prif Weithredwr yn codi materion sy'n peri pryder yng nghyfarfodydd Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru.

Rhoes y Pwyllgor ystyriaeth i'r adroddiad a chodwyd y materion a ganlyn:-

- Gofynnwyd sut bydd y Fframwaith Datblygu Cenedlaethol Arfaethedig yn effeithio ar raglen waith strategol y Cyngor a Llesiant cymunedol. Dywedodd y Cyfarwyddwr Lle a Llesiant Cymunedol mai dogfen ddrafft yw'r FfDC ar hyn o bryd ac y byddai'r ddogfen derfynol yn cael ei chyhoeddi ym mis Medi 2020. Yn dilyn hynny, bydd rhaid i'r Cyngor roi sylw i'r fframwaith polisi, dros gyfnod o 20 mlynedd, wrth siapio twf a datblygiad yr Ynys yn y dyfodol, er lles trigolion a'r genhedlaeth nesaf. Yn ogystal, bydd rhaid cynnal adolygiad cadarn o'r Cynllun Datblygu Lleol ar y Cyd i sicrhau fod y ddwy ddogfen yn cyd-fynd â'i gilydd;
- Cyfeiriwyd at y ffaith bod y FfDC yn dynodi cyfran fawr o'r Ynys fel ardal addas ar gyfer ffermydd gwynt a ffermydd solar. Gofynnwyd beth fyddai'r effeithiau posib ar Lu Awyr Brenhinol y Fali a'r maes awyr ym Mona. Dywedodd y Cyfarwyddwr Lle a Llesiant Cymunedol y bydd rhaid cynnal trafodaeth gyda'r Weinyddiaeth Amddiffyn ynghylch effeithiau'r cynigion hyn yn y FfDC;
- Gofynnwyd a yw ymateb drafft y Cyngor i'r FfDC yn ddigon cadarn ac yn addas i bwrpas. Dywedodd y Cyfarwyddwr Lle a Llesiant Cymunedol bod y dyddiad cau ar gyfer ymateb i'r FfDC wedi cael ei ymestyn i 15 Tachwedd ac y byddai modd cynnwys unrhyw faterion neu bryderon sydd gan Aelodau Etholedig o dan unrhyw bennawd yn ymateb yr Awdurdod cyn cyflwyno'r ymateb ffurfiol i'r fframwaith;
- Nodwyd y byddai'n briodol gwahodd Comisiynydd yr Iaith Gymraeg i gyfarfod o'r Pwyllgor Sgriwtini hwn mewn perthynas â'r angen i gynnwys polisi dynodedig ar gyfer yr Iaith Gymraeg o fewn y Fframwaith Cenedlaethol.

Dywedodd y Prif Weithredwr y byddai modd gwahodd Comisiynydd yr Iaith Gymraeg naill ai i'r cyfarfod hwn neu i Sesiwn Briffio Aelodau;

- Cyfeiriwyd at y siom ynghylch y ffaith nad yw Caerdybi'n cael ei chydabod na'i diffinio fel Ardal Dwf Rhanbarthol ar gyfer Cymru. Dywedodd y Cyfarwyddwr Lle a Llesiant Cymunedol ei bod yn bwysig i Gaerdybi gael ei diffinio fel Ardal Dwf Rhanbarthol gan y byddai hynny'n ei gwneud yn haws denu arian ar gyfer prosiectau yn y dref h.y. tuag at Ganolfan Feddygol, ysgolion. Nododd y byddai'n anodd denu arian sector cyhoeddus ar gyfer prosiectau yn nhref Caerdybi oni bai ei bod yn cael statws Ardal Dwf Rhanbarthol.

PENDERFYNWYD-

- **argymhell i'r Pwyllgor Gwaith fod ymateb drafft y Cyngor i Fframwaith Datblygu Cenedlaethol Llywodraeth Cymru yn cael ei gymeradwyo**
- **gwahodd Comisiynydd yr Iaith Gymraeg naill ai i gyfarfod o'r Pwyllgor Sgriwtini hwn neu i Sesiwn Briffio misol ar gyfer Aelodau mewn perthynas â'r angen am bolisi dynodedig ar gyfer yr Iaith Gymraeg o fewn y Fframwaith Cenedlaethol.**

GWEITHREDU: Fel y nodwyd uchod.

5 CRAFFU AR BARTNERIAETHAU

Cyflwynwyd – adroddiad gan y Prif Weithredwr ynghylch Craffu ar Bartneriaethau.

Adroddodd y Prif Weithredwr bod gweithio mewn partneriaeth bellach yn rhan bwysig o arferion gweithio'r Awdurdod, a'i fod yn cryfhau capasiti'r Awdurdod i ddarparu gwasanaethau.

Adroddodd y Rheolwr Sgriwtini fod gan y Cyngor Sir brofiad helaeth o weithio mewn partneriaeth, boed ar lefel leol, ranbarthol neu genedlaethol. Gyda phwysau cynyddol ar adnoddau cyhoeddus, mae gan y Cyngor ganllawiau clir ar gyfer penderfynu pryd i sefydlu partneriaethau, pa wasanaeth(au) a'r canlyniadau disgwyliedig ac ar gyfer rheoli'r berthynas yn gadarn er mwyn:-

- Ein galluogi i gyflawni Cynllun y Cyngor a'n blaenoriaethau strategol. Hefyd, i wella profiad a chanlyniadau unigolion sy'n defnyddio ein gwasanaethau;
- Rhoi tystiolaeth o werth am arian neu gost-efeithlonrwydd wrth fuddsoddi yn y dyfodol a sicrhau canlyniadau clir a mesuradwy;
- Ymateb i risgiau yn gysylltiedig â phartneriaethau a sicrhau fod meysydd i'w datblygu'n cael sylw;
- Cael eglurder ynghylch atebolrwydd a threfniadau monitro;
- Nodi unrhyw le y gellir rhesymoli partneriaethau a sicrhau trefn glir ar gyfer dod ag unrhyw drefniadau i ben.

Mae'r maes gwaith hwn yn canolbwyntio ar bartneriaethau lle mae'r Cyngor yn dewis gweithio gyda sefydliadau eraill yn y sectorau preifat, cyhoeddus a gwirfoddol. Ychwanegodd y Rheolwr Sgriwtini bod gan y Cyngor Gofrestr o Bartneriaethau Corfforaethol ar gyfer yr holl bartneriaethau allweddol a'i bod yn cael ei hadolygu'n rheolaidd. Ychwanegodd bod rhaid parhau i reoli'r dasg o graffu

ar bartneriaethau, gan ganolbwyntio ar bartneriaethau strategol allweddol sy'n caniatáu i'r Cyngor gyflawni ei amcanion a'i flaenoriaethau. Nododd bod angen i Flaenraglen Waith y Pwyllgor hwn flaenoriaethu cydbwysedd priodol o bartneriaethau statudol, partneriaid allweddol y mae'r Cyngor yn gweithio â nhw a chyrff eraill.

Rhoes y Pwyllgor ystyriaeth i'r adroddiad a chodwyd y materion a ganlyn:-

- Dywedodd un o'r Aelodau bod angen rhaglennu gwaith craffu ar bartneriaethau dros gyfnod o 18 mis ac y dylai Aelodau Etholedig sy'n cynrychioli'r Cyngor ar sefydliadau partner ddarparu adroddiad blynyddol yn manylu ar ganlyniadau gwaith y bartneriaeth y maent yn aelod ohoni. Dywedodd y Prif Weithredwr ei bod yn croesawu'r awgrym bod Aelodau Etholedig yn llunio adroddiadau blynyddol ar sefydliadau partneriaeth gan fod y Cyngor yn rhoi dyraniad ariannol i'r sefydliadau hyn. Ychwanegodd y byddai adroddiadau blynyddol o'r fath yn darparu gwybodaeth am sut mae'r bartneriaeth yn gwneud cyfraniad gwerthfawr i gymunedau lleol ac a yw'r Cyngor yn cael y gwerth gorau am yr adnoddau a ddarparwyd ganddo.

PENDERFYNWYD :-

- **Cefnogi'r gwaith craffu ar bartneriaethau allweddol a gyflawnwyd yn ystod 2018/19;**
- **Cefnogi'r partneriaethau y mae'r Pwyllgor Sgriwtini yn bwriadu eu blaenoriaethu ar raglen waith y Pwyllgor yn ystod y 18 mis nesaf;**
- **Bod Aelodau Etholedig yn cyflwyno adroddiadau blynyddol ar y sefydliadau partner y maent yn gynrychiolwyr arnynt.**

GWEITHREDU: Fel y nodwyd uchod.

Daeth y cyfarfod i ben am 3.35 pm

**Y CYNGHORYDD GWILYM O JONES
CADEIRYDD**